

Zvestovanie Pána

25. marec 2026

Lk 1, 26 - 38

Milé sestry a bratia v Kristovi

Pred časom som mal možnosť navštíviť výstavu obrazov na tému náboženstva a viery v súčasnom umení. Výstava niesla názov Spraviš si obraz - negatívne reagovala na biblický zákaz robiť si obraz Boha a toho čo je posvätné našimi ľudskými prostriedkami.

Tento zákaz sa v kresťanstve nedodržieval. Často už len preto, že obrazy kedysi predstavovali akúsi bibliu pre tých, ktorí nevedeli čítať, bibliu chudobných. Zvykli sme si na rôzne obrazy, znázornenia posvätného. Zvykli sme si, že každá biblická udalosť má určité štandardné zobrazenie aj vo výtvarnom umení. Preto nás niekedy vyrušuje, vyvoláva rozpaky, keď niekto tieto obrazy, alebo niečo, čo je týmto obrazom podobné, dá zrazu do inej súvislosti - a nemusí sa hneď jednať o výsmech.

Dnes oslavujeme sviatok Zvestovania Pána. V dejinách umenia bolo mnoho znázornení tejto udalosti. A to aj napriek tomu, že táto udalosť sa už z princípu nedá celkom dobre zobrazíť. Naša predstava anjela ako mužskej bytosti s krídlami zostáva len našou nedokonalou ľudskou predstavou. Nakoniec ani rozprávanie Písma o Zvestovaní Pána nie je historickým záznamom, ale snaží sa nám sprístupniť túto nie jednoduchú udalosť.

Keď v evanjéliu počujeme, ako sa Márii zjavil anjel Pána, boží posol, naša predstavivosť už kráča smerom, ktorý je daný spomínanými obrazmi. Ale skutočnosť bola asi oveľa triezvejšia, oveľa jednoduchšia a menej plastická, ako si ju my dnes na základe našich obrazov predstavujeme. Mária si s najväčšou pravdepodobnosťou musela vystačiť bez takýchto obrazov. Ona musela vnímať Boha tak, aký on skutočne je - ako toho nezobraziteľného - a rovnako musela vnímať aj jeho posolstvo a toho, ktorý ho prinášal.

Márii sa Boh dotkol priamo - bez sprostredkovania človekom, bez sprostredkovania obrazom. To naznačuje, že Mária bola viac ako my otvorená pre skutočného Boha. Mária bola otvorená pre toho Boha, ktorý sa aj nám „prihovára“ priamejšie, často bez vonkajšieho oslovenia, bez dôkazov. Mária nám zanechala príklad komunikácie s Bohom tak, ako by ona mala byť - vo vnútri duše človeka.

Dnešný sviatok aj nám pripomína, že Boh sa pri komunikácii s nami nepotrebuje spoliehať na ľudské sprostredkovanie. Namiesto toho nás môže osloviť priamo. Len my dnešní ľudia nie sme často už otvorení takejto komunikácii. Hľadáme skôr to, čo sa dá zdôvodniť našim rozumom, čo sa dá zdôvodniť aj pre naše technické myslenie.

Dnešný sviatok, krátko pred slávením Veľkého týždňa je pre nás možnosťou, aby sme sa aj my viac otvorili pre posolstvo Boha, pre toho Boha, ktorý je z princípu väčší ako sú naše predstavy o ňom. Tak aby nás naša komunikácia s Bohom viedla aj k väčšej otvorenosti pre druhého, pre človeka, pre život samotný. Nečakajme, že nás Boh osloví nejakou prvoplánovo, cez svojho posla, viditeľnými spôsobom. Naučme sa skôr „čítať“ jeho posolstvo aj v skrytosti - tam kde presahuje naše očakávania, a kde nás vedie k tomu, aby sme aj my kráčali v živote stále ďalej - nezostali stáť na mieste.